

og jeg tror, at i hele vort Opdragelsesvæſen er der vel Meget af dette. Det er Noget, jeg be-
 rørte, da jeg tidligere havde Ordet, men jeg kan
 ikke Andet end komme noget tilbage dertil igjen.
 Det er den Slags Proſtruetes-Eghed, den Middel-
 maadighedens Eghed, ſom ſtiller et udvortes Maal
 op, ſom man vil, at alle Menneſter ſhulde naae
 paa ſamme Maade, uden Henſyn til deres Alder,
 deres Begavelse, deres Kjøn oſv. Den Slags
 Eghed tror jeg er meget uheldig, og jeg tror i
 Virkeligheden, at den indelutter temmelig ſtor
 Ullighed; thi det er en Ullighed at ville ſtille de
 ſamme Krav til et Barn ſom til en voksen Mand
 og omvendt, og dette er dog tildels det, der nu
 forlanges ved Udgangsexamen til Univerſitetet, idet
 der kræves det ſamme Stof og den ſamme Be-
 handling af det af de unge Menneſter paa 17—
 18-Aar, og af dem, der i en ældre Alder give
 ſig til at ſtudere. Det var ganſke naturligt i
 tidligere Tid, dengang det ſaa godt ſom udeluk-
 kende var Drengene, der forberedte ſig til at gaa
 Embedsveien, at man indrettede Underviſningen
 efter deres Behov; men nu er det ikke mere ſaa
 naturligt, da der Aar for Aar er flere voksne
 Menneſter, der, naar de ere komne til Skjelsaar
 og Alder, beſtemme ſig til at gaa den ſtuderende
 Vej, og jeg tror derfor, at man maatte ſe at
 finde en Maade, hvorpaa man ikke nødte diſe
 Menneſter til at arbejde paa ſamme Maade ſom
 halvvoagne Drengene. Derſom man gif ud fra den
 Forudsætning, at for at blive et dannet Menneſte
 var det nødvendigt at kunne netop det, der nu
 kræves til examen artium, ſaa følger det af ſig
 ſelv, at det maatte være ens for Alle; men det
 vil Ingen dog paaſtaa; thi ſaa kom man for det
 Førſte til at udelukke omtrent alle vore Kvinder,
 af hvilke jo kun ganſke ſaa hidtil have taget Ar-
 tium, fra den almindelige Dannelse, ſkjøndt man
 ikke kan negte, at vi have havt og have ligesaa
 mange dannede Kvinder ſom Mænd, og at Kvin-
 derne i de forſkjellige Samfundslag ingenlunde
 ſtaa tilbage for Mændene, taget de maatte ikke
 have faaet den ſamme boglige Dannelse ſom de,
 og man maatte dernæſt udelukke alle de Mænd,
 Officerer, Kunſtinere og mange Andre, der ikke
 have taget examen artium, hvad jeg heller ikke
 tror kan gaa an. Men vil man ikke ſtille det
 op ſom den eneſte Maade, hvorpaa man kan blive
 dannet, tror jeg, man maa ſøge at finde en for-
 ſkjellig Uddannelse for Menneſter i meget forſkel-
 lige Aldere, og i den Henseende ſkal jeg tillade
 mig at henviſe til et Forſlag, der i 1875 blev
 fremsat af Rektor Leſolii i Viborg, et For-
 ſlag, der gif ud paa, at Menneſter, ſom
 havde fyldt deres 22de Aar, ſkulde have Ret til at
 lade ſig indſkrive ved Univerſitetet, naar de kunde
 præſtere et Modenhedsbeviſ fra en Rektor eller fra
 en Mand i lignende Stilling for, at de havde er-
 høvet ſig en vis Sum af Kundſkaber i hiſtorisk,
 mathematisk og ſproglig Retning — dog kun i eet

fremmed Sprog — og hvis han havde ſærlig
 Dannelse i en enkelt Retning. Han begrundede
 dette Forſlag temmelig udføjeligt i ſit Program,
 men jeg ſkal ikke nu komme ind derpaa, jeg ſkal
 blot antyde, at der i dette Forſlag var en Udvei
 for diſe ældre Menneſter. Dengang blev det ikke
 videre andſet, og det laa vel ſagtens i, at der
 ikke endnu var ſaa mange ældre Folk, der gave ſig
 til at ſtudere. Men ſenere hen er Antallet noget
 Aar for Aar, og vi have nu ikke blot en Mængde
 Kurſus for voksne Menneſter, men her i Kjøben-
 havn have vi en hel lærd Skole, der er beregnet
 paa dem, ſaa at der viſt er god Grund for os
 til at overveje dette hele Forhold lidt nærmere.
 Der er mange af diſe Menneſter, der lide haardt
 under, at de ſhulde ſpilde en Mængde Tid og
 Kraft for at forberede ſig paa ſamme Maade ſom
 Børnene, ſkjøndt der aldeles ikke er det ſamme
 Forhold mellem Forſtand og Hufommelse hos
 dem ſom hos Drengene, ja der er enkelte af dem,
 der have været nødte til at gaa ind i en alminde-
 lig lærd Skole og ſidde paa Skolebænk med
 Børnene. Selvfølgelig bruge de ſaaledes længere
 Tid, end de ellers vilde behøve, for at vinde den
 fornødne Modenhed til at følge Forelæſningerne
 ved Univerſitetet, og det er ſaa meget mere urime-
 ligt, ſom diſe Menneſter ofte i ſelve Livets Skole
 have vundet en Modenhed, der er langt større end
 de Drenges, der have gjenemgaaet Latinſkolen og
 forladt den i 17—18 Aars Alderen for at gaa
 til Univerſitetet. Da Trangen til en ſaadan ſer-
 lig Underviſning for Vognene er bleven større og
 større, vilde det ikke forekomme mig unaturligt,
 om f. Ex. en af Statens lærde Skoler blev ind-
 rettet ſærlig dertil, ſaaledes at Underviſningen
 blev anlagt paa en Maade, der paſtede til voksne
 Menneſter, og ſaa man ikke længere ſtræve paa
 Univerſitetet: „Uden at I blive ſom halvvoagne
 Drengene, ſaae I ikke Lov til at komme herind“. For-
 øvrigt ſkal jeg bemærke, at jeg ikke hører til
 dem, der ere ſaa ubetinget glade ved, at Folk i
 en ældre Alder give ſig til at ſtudere, idet jeg
 tror, at, hvis det gaar for hurtigt og hvis man
 ved altfor rigelig og altfor hurtig ſtigende
 Underſtøttelse løſter Folk bort fra andre Livsſtil-
 linger og gjør det til en Modesag for ældre Men-
 neſter at ſtudere, vilde det være uheldigt; men
 paa den anden Side negter jeg ikke, at jeg er
 meget glad over, at flere og flere ſørſt beſtem-
 me ſig til Embedsveien, naar de have naaet
 Skjelsaar og Alder; thi det er aabenbart en
 unaturlig Ting at beſtemme for Børn i 10—12
 Aars Alderen, hvad de ſhulde være i hele
 deres følgende Liv, og vi vide jo Alle, idet-
 mindſte vi, ſom ſelv have ſtuderet, at, naar
 et Menneſte ſørſt har naaet den lærde Skole
 igjennem og er kommet til Univerſitetet, og ſaa
 opdager, at hans Evner ikke ligge derfor, er det
 yderſt vanſkeligt for ham at bryde dermed; thi han er
 aldeles vant med praktisk Virksomhed og fremmed